

NAMN:
KLASSE:LÅG MIDDELS HØG

Korleis bør **ordstillinga** vere i **setningar**?
Sjå på reglane og **skriv døme!**

Forteljande heilsetningar

I forteljande heilsetningar er ordrekkefølga i norsk ofte subjekt – verbal – objekt.

Døme:

Subjekt og verbal

Nesten alle fullstendige setningar inneheld både **subjekt** og **verbal**. Unntaket er imperativsetningar. Dei kan bestå av berre eitt ord – verbalet.

Til vanleg kjem subjektet rett før eller rett etter verbalet. Du finn det ved å spørje med kven eller kva + verbalet.

Døme:

Skjema for leddsetningar

Vi kan dele leddsetningar opp og setje dei inn i feltskjema. Slike setningar har ein annan type skjema, og her er det ikkje så lett å byte rekkefølge på ledda.

Døme:

Forfelt
v
Midtfelt
n
a
V
Slutfelt
N
A
Adverbialet ikkje

Legg merke til at adverbialet ikkje byter plass frå heilsetning til leddsetning:

Døme:

Adverbial

Vi kan flytte eit ledd i ei ytring for å leggje ekstra vekt på det. Adverbial er ledd som det er lettast å flytte på.

Døme:

Forfelt
v
Midtfelt
n
a
V
Slutfelt
N
A

Ikkje, berre og nesten

Når du bruker adverbiala ikkje, berre og nesten, må du vere ekstra på vakt. Ordrekkefølga kan ha ei viss betydning.

Døme:

Meir om subjektet

I forteljande heilsetningar er det finitte verbalet ledd nummer to. Finitt verbal er eit verb i presens, preteritum eller imperativ. Subjektet kan stå i forfeltet eller etter det finitte verbalet.

Når det står noko anna enn eit subjekt i forfeltet i ei forteljande heilsetning, skal subjektet komme etter verbalet.

Døme:

Forfelt

v

Midtfelt

n

a

V

Slutfelt

N

A

Spørsmål

Du kan innleie ei spørjesetning med eit verbal eller eit spørjeord.

Spørjeord: Kva, kor, kvar, kven, korleis, kor mange, når, kva for ei, kva for ein, kva for eit, kva slag, kvifor, på kva (for) måte

Døme:

Forfelt

v

Midtfelt

n

a

V

Slutfelt

N

A